

STEDENBANDKRANT

Stichting Stedenband Haarlem Mutare
Postbus 5508 2000 GM Haarlem
Tel. 023 - 5324008 e-mail: mutare@antenna.nl

website: www.haarlem-mutare.nl
bezoekadres: Mondiaal Centrum
Lange Herenvest 122 Haarlem

No. 69, juni 2009 - Verschijft 4x per jaar

INLEIDING

In april/mei waren een delegatie van het bestuur en de coördinator Dik Bol van de stedenband op bezoek in Mutare. In deze krant een verslag van het bezoek, waaronder een interview met burgemeester Brian James. In dezelfde periode werd ook een theater clinic gegeven in Mutare. Jansje Meijman doet verslag van de clinic.

Sinds enige tijd is een discussie gaande over de zin en onzin van ontwikkelingssamenwerking. Meestal neergezet als ontwikkelingshulp. Wij geloven in samenwerking, ontmoeting, kortom wederkerigheid. Een verslag van de workshop op de Afrikadag van de Evert Vermeerstichting over dit onderwerp die de stedenband (zie ook: www.afrikadag.nl) op zaterdag 25 april j.l. i.s.m. het COS Noord-Holland en Impulsis, organiseerde.

De gemeenten Lochem, Groningen, Amsterdam en Haarlemmerliede en Spaarnwoude willen burgemeesters van steden waar de oppositiepartij MDC aan de macht is uitnodigen om naar Nederland te komen. De raadscommissie bestuur van de Haarlemse gemeenteraad ging na een lobby vanuit de stedenband ook akkoord met een ontvangst van de burgemeester van Mutare door burgemeester Schneiders. Het bezoek wordt georganiseerd in samenwerking met VNG International. De onderwerpen: goed bestuur, goed financieel beheer en onderhoud van voorzieningen. Het bezoek vindt waarschijnlijk in september plaats.

De lezers van de stedenbandkrant ontvangen bij deze krant een gratis exemplaar van ZAM Africa magazine. ZAM besteed aandacht kunst, cultuur, politiek, fotografie, journalistiek in en uit Afrika. De stedenbandkrant gaat ook naar de lezers van ZAM Africa magazine.

'Peer education' onder jongeren speelt een belangrijke rol in de bestrijding van hiv/aids. Peer education is ook belangrijk om andere onderwerpen bij jongeren onder de aandacht te brengen. De stedenband ondersteunt een peer education project in Mutare en vraagt uw bijdrage om dit belangrijke werk voort te kunnen zetten.

De redactie

DE STEDENBANDKRANT

De Stedenbandkrant is een uitgave van de Stichting Stedenband Haarlem-Mutare

REDACTIE:

Dik Bol
Isobel Buiten
Geke Leistra
Michaël Maas
Leen van de Polder
Johan van Someren

Lay out: Leen van de Polder
Omslag: Richard Lagerweij
Druk: Paswerk Bedrijven
Papier: kringloop papier

Stichting Stedenband Haarlem-Mutare
Postbus 5508 2000 GM Haarlem

e-mail: info@haarlem-mutare.nl
website: www.haarlem-mutare.nl
Tel. 023 - 5324008
bezoekadres:
Mondiaal Centrum
Lange Herenvest 122 Haarlem

Sport leaders Mutare.

In juni en juli 2009 vindt een uitwisseling plaats in het kader van Xplore. Meer daarover in de volgende krant.

IN DEZE KRANT:

Inleiding	2
Interview burgemeester van Mutare Brian James	3
The Land of the Hat - The Odd One Out	
Theater clinic Mutare	5
Teen HIV Prevetion Programme	
Peer education in Mutare	8
Weerzien in Mutare	11
Wederkerigheid in Ontwikkelingssamenwerking	
Afrikadag 25 april 2009	12
Afrikaanse beeldentuin Spaarnoo	
Educatieve speurtocht	13
De Danskampioen - Petina Gappah	
Boekrecensie	15

Interview met Brian James

Brian James trad vorig jaar namens de MDC aan als burgemeester van Mutare. Een heel zwaar jaar: Zimbabwe beleefde een economisch dieptepunt en de eenheidsregering tussen Zanu-pf en MDC kwam niet van de grond. Ook privé werd Brian James zwaar getroffen, toen hij zijn vrouw verloor door een auto-ongeluk.

De Stedenbandkrant sprak de burgemeester over de huidige stand van zaken en zijn visie op de toekomst.

Wat altijd weer opvalt in Zimbabwe, is de veerkracht en de vindingrijkheid van de mensen om zich in moeilijke tijden staande te houden. Hoe kijkt u daar tegenaan?

Juist die eigenschappen waren voor mij reden om me kandidaat te stellen voor het burgemeesterschap. Tijdens verkiezingsbijeenkomsten was ik geroerd door het enthousiasme van de mensen. Het verschil tussen de gesloten vuist en de open hand (symbool van respectievelijk Zanu-pf en MDC, red.) is voor mij veelzeggend.

Wat zijn voor u de belangrijkste gebeurtenissen in het afgelopen jaar?

Ook voor de gemeente Mutare is de invoering van de US dollar van groot belang geweest. We hadden zelf al het initiatief genomen om de begroting in US dollar op te stellen, ook al omdat leveranciers de Zimdollar niet meer accepteerden.

Daarnaast is het feit dat de gemeente opnieuw drinkwater kan verkopen en rioolrechten kan innen heel belangrijk voor de financiële situatie. Het geld dat daarmee gemoeid is vormt 40-50% van alle gemeentelijke inkomsten. Door de combinatie van deze twee feiten kunnen er weer toekomstplannen gemaakt worden.

En op immaterieel gebied?

Het valt vooral op dat er meer vrijheid van meningsuiting is dan een jaar geleden. Vandaag (2 mei, red.) is het Internationale Dag van de Persvrijheid, die gevierd wordt met een bijeenkomst van onafhankelijke journalisten. In een democratie moeten kritiek op de overheid en eerlijke berichtgeving altijd mogelijk zijn.

Hoe zou u de politieke situatie van nu omschrijven?

Er is een verandering ingezet, op weg naar democratie. Men heeft weer vertrouwen in de toekomst, de grote meerderheid in Zimbabwe wil vooruitgang. Dit optimisme werkt ook in het voordeel van de economie. De controle van de Zanu neemt af. Dit bleek voor Mutare al toen de begroting in US dollar voor dit jaar door het ministerie van Binnenlandse Zaken werd geaccepteerd.

De positie van de burgemeester was een tijdlang bestuurlijk; door de Zanu is dit teruggedraaid toen er teveel MDC burgemeesters werden gekozen. Formeel is

Brian James (foto) heeft een aantal bedrijven in Mutare waaronder het constructiebedrijf Manicaland Welders. In 2003 werd zijn boerenbedrijf in Old Mutare overgenomen. Hij is penningmeester van de MDC Manicaland.

het nu een ceremoniële baan, maar de vorig jaar gekozen MDC burgemeesters stellen zich pro-actief op. De gemeentesecretaris (Zanu-pf) wordt door het ministerie van Binnenlandse Zaken benoemd; in het geval van Mutare is dat gelukkig geen probleem omdat de gemeentesecretaris zich heel coöperatief opstelt.

Datzelfde ministerie heeft ook 3 raadsleden benoemd, met wie ook goed kan worden samengewerkt. De gemeente Mutare gaat uit van democratie, transparantie en aansprakelijkheid als belangrijke pijlers onder haar beleid.

Hoe heeft Mutare de cholera-epidemie doorstaan?

De cholera-epidemie die Zimbabwe heeft getroffen heeft gelukkig in Mutare niet al te hard toegeslagen. Wel is door de epidemie het bewustzijn gegroeid dat het vuilnisprobleem voortvarend aangepakt moet worden. Hiervoor wordt een gezamenlijke aanpak gehanteerd: gemeente, bedrijfsleven en de Mutarese samenleving werken hierbij samen. Van het organisch afval kan compost gemaakt worden, wat mensen voor hun groentetuin kunnen gebruiken.

Wat ziet u als prioriteiten voor de komende tijd?

De gemeentelijke organisatie moet worden gesaneerd; 25-30% van de inkomsten wordt besteed aan salarissen. In de afgelopen tijd kwamen mensen vaak niet op hun werk omdat ze de bus niet konden betalen. Nu we de mensen in US dollars betalen, hanteren we wat dat betreft een zero tolerance beleid. Verder moet de werklast onder het personeel beter worden verdeeld: een aantal mensen heeft bijna niets te doen, anderen juist teveel. We streven naar een efficiëntere gemeentelijke organisatie. Het topmanagement ontbreekt vrijwel geheel, dus daarvoor moet ook geworven worden.

vervolg op pagina 4

Interview met Brian James

vervolg van pagina 3

Op andere terreinen zien we dat veel problemen aan elkaar gerelateerd zijn: de slechte staat van de wegen maakt bv. ook het ophalen van vuilnis moeilijk. We hopen door de inkomsten van drinkwater de infrastructuur op korte termijn aan te pakken. Zolang de mensen hun gemeentelijke lasten niet kunnen betalen kunnen we nog niet veel realiseren.

Staat het onderwerp milieu ook nog op de politieke agenda?

De gemeente Mutare is bezig met het opstellen van een *masterplan*. Zoals ik al zei is afval een groot probleem, maar ook erosie slaat hier hard toe. We hebben nu ongeveer 50% van de benodigde middelen om het plan te realiseren; het is heel belangrijk is dat de lokale gemeenschap daarbij wordt betrokken. Tegelijkertijd levert dit ook werkgelegenheid op, bijvoorbeeld in de landbouw (bloementeel) en in het wildpark. Ook recycling kan mensen werk bieden.

Wat betekent de stedenband met Haarlem voor u?

Die band is de afgelopen jaren heel belangrijk gebleken, juist ook omdat de activiteiten zo'n breed terrein beslaan. De samenwerking met Haarlem heeft voor ons de vlam brandend gehouden. We willen het werk in al die beleidssectoren graag voortzetten en uitbreiden met steun van Haarlem. Dat geldt eigenlijk voor alle sectoren: huisvesting, sport, cultuur, gezondheidszorg en onderwijs. We zouden bijvoorbeeld graag een cultureel centrum realiseren in het deel van Mutare waar nu al een aantal culturele voorzieningen is. Daarvoor moet er wel het nodige opgeknapt en aangepast worden. Ook willen we voor de wijken die op een flinke afstand van het centrum liggen wijkcentra creëren waar mensen kunnen internetten.

Daarnaast zouden we inhoudelijke steun op het terrein van gemeentefinanciën erg op prijs stellen, evenals capaciteitsversterking voor de gemeenteraad, het management en het overige personeel.

Wat verwacht u van de internationale gemeenschap?

Het is heel begrijpelijk dat men zich nog terughoudend opstelt. Ik heb niettemin het gevoel dat er een onomkeerbaar proces in gang is gezet, waardoor het vertrouwen weer kan groeien. Zonder leningen kan de nationale regering zaken als onderwijs en gezondheidszorg niet betalen. Er zijn niet genoeg middelbare scholen en voor de bestrijding van cholera is Zimbabwe totaal van internationale donoren afhankelijk.

Wilt u tot slot nog iets kwijt?

De problemen waar Mutare voor staat, vergen een integrale

Brian James op een bijeenkomst voor de persvrijheid in Mutare op zaterdag 2 mei j.l. waaraan journalisten, parlemenstleden en gemeenteraadsleden deelnamen.

aanpak. Behalve het geldprobleem speelt ook de behoefte aan capaciteitsversterking van de gemeente in brede zin. De stedenband is tot nu toe een grote steun gebleken, waarvoor we heel dankbaar zijn. Op nationaal niveau is het denk ik vooral belangrijk dat er een nieuwe grondwet komt.

Els Besse

Ontvangst burgemeester Mutare

Donderdag 7 mei j.l. besprak de raadscommissie bestuur van de Haarlemse gemeenteraad of de burgemeester van Mutare kan worden ontvangen door de burgemeester van Haarlem. De gehele commissie, met uitzondering van de VVD, was voor de ontvangst. Dit betekent niet dat de officiële contacten tussen Haarlem en Mutare zijn hersteld. Het gaat om een eenmalige uitzondering, omdat onduidelijk is of de nieuwe coalitie in Zimbabwe de situatie in Zimbabwe gaat verbeteren. Ondanks dat de officiële contacten zijn bevroren ondersteunt de gemeente Haarlem wel de stichting stedenband Haarlem-Mutare en de projecten die de stedenband uitvoert.

De burgemeester van Mutare Brian James komt - waarschijnlijk in september - naar Nederland met een delegatie van burgemeesters van steden die door de MDC worden bestuurd. Het bezoek wordt georganiseerd door VNG International in samenwerking met de gemeenten Amsterdam, Groningen, Lochem en Haarlemmerliede en Spaarnwoude.

De gekozen gemeenteraad en burgemeester van Mutare zijn allen lid van de Movement for Democratic Change.

Leen van de Polder

The Land of the Hat

Van 12 april tot 6 mei gaven Joyce Timmerman en Jansje Meijman, theaterdocenten en vrijwilligers voor de stedenband een theaterclinic in Mutare. Zij gaven al eerder een clinic in Mutare in 2007. Met deze clinics willen de Mutarese acteurs de kwaliteit van hun spel verbeteren en werken aan het theaterklimaat Mutare.

Hivos Harare, subsidiegever voor het theaterproject had gevraagd iets over Tolerantie te maken. De uitzending van Joyce en Jansje werd mogelijk gemaakt met steun van *Impulsis*.

Als vervolg op de clinics gaat begin juli, in samenwerking met het jongerenprogramma van ICCO Together theaterwetenschapper Annette de Rooter, voor naar Mutare om trainingen te geven en de theatergroepen ook op andere terreinen te ondersteunen.

Op 11 april kwamen Joyce en ik aan in Mutare. Onze koffers hadden we vakkundig vol gestouwd met nuttige en, zoals achteraf altijd blijkt, minder nuttige zaken. Het hele assortiment oplosbouillon in alle smaken, dat ik had meegenomen met de lege supermarktschappen in mijn achterhoofd, bleek tot de laatste categorie te behoren. Tijdens de Theatre Clinic in augustus 2007 was het een heuse traktatie en uitkomst maar nu heeft het een maand lang praktisch onaangeroerd op de bodem van mijn koffer gelegen want de schappen lagen gelukkig weer vol met smaakvollere zaken dan oplosbouillon.

Wat we expres niet hadden meegenomen voor Theatre Clinic 2009 was een script ofwel een kant en klare theatertekst, want we hadden ons voorgenomen om een montagevoorstelling te maken: een montage van het materiaal waar de spelers mee zouden komen en wat we ter plekke met hen zouden gaan ontwikkelen rond het onderwerp tolerantie.

Maar zonder script en met zo'n enorm begrip als tolerantie is de kans groot dat je verzuipt in alle mogelijkheden. Dus om een eerste kader te stellen zijn we begonnen met een speltraining over drie speelstijlen. Deze drie stijlen zouden we dan weer gaan gebruiken in de voorstelling. Hier hebben we de eerste week aan gewerkt.

Het bleek een slimme zet. Voor ons waren alle spelers nieuw en de spelers onderling kenden elkaar ook niet allemaal. De groep was samengesteld uit leden van verschillende theatergroepen uit Mutare. Van de elf deelnemers waren er 5 tussen 16 en 21 jaar en 6 tussen de 30 en 45 jaar. Deze variatie in leeftijd is ons enorm goed bevallen. Waar de oudere generatie af en toe een beetje verstarde in hun denkbeelden

vervolg op pagina 6

The Odd One Out

Courtauld Theatre

Midden in het centrum van Mutare, vlakbij het stadhuis ligt het Courtauld Theater. Het is een theater met 350 zitplaatsen, dat nog stamt uit de koloniale tijd, dat in goede staat verkeert maar ook duidelijk betere tijden heeft gekend. Zonde dat dit enorme pand al zo lang staat te verpauperen. Het bleek super veel mogelijkheden te hebben. Er lag wel, zoals bij veel dingen in Zimbabwe, een enorme laag stof overheen, maar toen dat eenmaal weggeblazen was voelde ik me echt de koning te rijk met een eigen theater dat we 24 uur per dag tot onze beschikking hadden. Een totale vrijplaats.

Al jaren wordt er gesproken over een nieuw te bouwen cultuurcentrum en al jaren zit er geen schot in. Langzaam begint nu het idee te groeien om Courtauld nieuw leven in te blazen. Niet bij de grote bazen natuurlijk, die geloven nog steeds in Cultuurcentrum Utopia. Maar het idee groeit bij de kunstenaars. Daar waar het ook vandaan moet komen. Zij zijn de enige die de hele zaak weer op gang kunnen brengen door simpelweg het pand weer in gebruik te nemen en het te vullen met theater, dans en muziek en al het andere dat een podium verdient.

Jansje Meijman

Shaun K. Smit (links), beheerder van het Courtauld Theater, op dit moment is ingelijk alleen de bar open.

vervolg van pagina 5

over theater, waren er de jongeren om hen wakker schudden door hun enthousiasme voor het nieuwe en waar de jongeren ongedisciplineerd bleken, waren er de ouderen om hen op hun verantwoordelijkheden als acteur te wijzen. Een grappige en zeer werkbare balans.

Tijdens de training kon de groep een beetje aan elkaar wennen en konden wij de specifieke kwaliteiten van de spelers ontdekken. We hebben met ze gewerkt aan de realistische speelstijl. Dat kun je het best vergelijken met hoe er in films gespeeld wordt. Met de groteske speelstijl hadden de meeste spelers weinig moeite, dit ligt dichtbij hoe vaak in Zimbabwaanse stukken gespeeld wordt. In deze speelstijl draait het om overdrijving en uitvergroting. Mime of bewegingstheater was voor velen wel nieuw en naar mate de oefeningen abstracter werden verschenen er meer vraagtekens op de gezichten van de spelers. Net als in Nederland, bleken veel spelers behoefte te hebben aan een anekdote of een verhaal tijdens het spelen. Grappig was het om achteraf te constateren dat de uiteindelijke voorstelling veel mimische elementen in zich had!

Na de speltraining moesten we toch gezamenlijk onze tanden in het onderwerp tolerantie zetten. Het onderwerp bleek uiteraard op vele manieren te benaderen, de eerste gesprekken hierover schoten dan ook alle kanten uit. Tot een van spelers de term: 'the odd one out' gebruikte. Dit klonk interessant en bruikbaar voor een voorstelling. The odd one out: wie valt er buiten de groep of buiten het systeem? Is dat wat afwijkt niet vaak hetgeen dat niet getolereerd wordt? Maar wat is afwijkend? En wat is eigenlijk normaal? Hangt dat wat we normaal vinden niet vaak af van wat de meeste doen?

Met deze vragen zijn de spelers de straat op gegaan om

The Odd One Out

Een werklunch in The Carvery

onderzoek te doen en zich te laten inspireren. Ze hebben 'the odd one out' in Mutare geprobeerd te vinden. Ze hebben interviews gehouden om te achterhalen wat normaal is en wat niet. Ze hebben het gedrag van de massa geobserveerd. En daar zaten we vervolgens met een bult observaties, interviews en persoonlijke verhalen maar nog steeds geen theatervoorstelling.

Het werd zoeken naar een integrerend idee.

Als eerste kozen we ervoor de activiteit te laten afspelen in het gemeentehuis. Het vreemde zou op deze normale plek wel eens goed tot zijn recht kunnen komen. Er moest dus een werkbezoek in het gemeentehuis plaatsvinden.

Nadat Joyce in een achterafkamertje ondervraagd was over wat deze invasie van acteurs te betekenen had, werden we toch vriendelijk onthaald met een korte rondleiding. Bij

The Odd One Out

het afscheid kregen we zelfs een deel van het oude archief mee waar alle elektriciteitsrekeningen van de inwoners van Mutare tussen 1989 en 1995 in terug te vinden waren!! Toch misten we nog een lijn. Uiteindelijk bleek een zelfverzonnen verhaal over 'The Land of the Hat' een goede kapstok. 'In het gemeentehuis van het land waar iedereen een hoed draagt loopt op een dag een vreemdeling zonder hoed binnen.' Binnen deze parabel konden we de observaties, verhalen van de straat en de individuele ideeën van de spelers kwijt.

Kuda's idee om een priester in het verhaal te laten optreden, kreeg zo een prominente plek. We schreven voor hem de tien geboden van de hoed. We gebruikten Estella's telefoonscène waarin iemand met een vraag over haar elektriciteitsrekeningen van het kastje naar de muur gestuurd werd, herkenbaar voor iedereen. Fari kon de slapende caissière spelen die ze in de supermarkt had geobserveerd. En van de uitbraak van massahysterie die Lilian had gezien in haar township maakten we ook de achtervolgingsscène.

Voor we er erg in hadden brak de voorstellingsdag aan. Joyce en ik becroop een lichte spanning. We waren beiden trots op de voorstelling en dat het maken van dit stuk bijgedragen heeft aan de ontwikkeling van de hele groep stond buiten kijf, maar hoe zou het publiek reageren? Zaten er niet te veel stiltes in het stuk? Was het allemaal niet een beetje te mimisch? En zou het publiek de weg naar het theater wel vinden? Want het theater waar we werkten werd al jaren niet meer gebruikt.

En uiteraard zat de zaal op beide avonden verre van bomvol, maar het knetterde goed tussen publiek en spelers. In Mutare is het heel normaal dat het publiek hardop reageert op wat er gespeeld wordt. Eerst hield ik mijn hart vast, het leek even of de spelers weggeblazen werden door het vele commentaar, maar bij het daverende applaus begreep ik dat het publiek

Jansje Meijman (links), Keaven Simomondo en Joyce Timmerman

juist enorm betrokken was en totaal meegevoerd was naar 'The Land of the Hat'!

Na ons vertrek hebben de acteurs een bezoek gebracht aan het Amokhasi theater in Bulawayo. De Mutarese acteur shebben 'The Odd One Out' ook gespeeld in Bulawayo. In de komende tijd wordt het stuk gespeeld op 17 scholen in Mutare en omgeving.

Jansje Meijman

The Odd One Out

De acteurs: Casper Pound, Farisai Zimunya, Danmore Mambondlyani, Tatenda Chipindu, Wayne Phiri, Nyasha Chazarira, Kudakwashe Chazarira, Deliwe Simomondo, Itayi Tuwaya, Estella Mufute en Lilian Mawenze.
Productie: Joyce Timmerman en Jansje Meijman

Uitvoering: Courtauld Theatre Mutare 4 en 5 mei 2009

ICHYPPA, platform voor jeugdtheater in Mutare

Teen HIV Prevention Programme

Peer educators voortvarend te werk:

Jongeren snappen elkaars problemen, spreken elkaars taal en leren meer van elkaar dan van volwassenen. Dat zijn de uitgangspunten van het Teen HIV Prevention Programme (THPP) in Mutare. In dit programma geven jongeren van 16 tot 25 jaar gezondheidsvoorlichting aan leeftijdgenoten: de zogenaamde peer education. Voor THPP zijn 50 peer educators actief, waarvan meer dan de helft vrouw is.

Jongeren lopen een groter risico op hiv en andere seksueel overdraagbare ziekten. Daarom is het belangrijk in de strijd tegen hiv om jongeren te laten beseffen wat de gevolgen van risicovol gedrag zijn. Naast voorlichting over hiv en ongewenste zwangerschappen, richten de peer educators zich ook op andere jeugdzaken. Man/vrouw verhoudingen, problemen

voorlichting op manifestaties en jaarmarkten. THPP bereikt zo veel jongeren.

In Mutare is aids een bekende ziekte en vrijwel iedereen heeft familieleden, burens of vrienden verloren. Lang werd niet over de ziekte gesproken, maar dat is de laatste jaren aan het veranderen. Vooral onder jongeren wordt nu openlijk over hiv gesproken.

De laatste jaren is sprake van een daling van het aantal hiv besmettingen. In 2000 was van de volwassenen 30% hiv positief; nu minder dan 15%. De maatregelen tegen hiv beginnen hun vruchten af te werpen. Dat wil nog niet zeggen dat jongeren voldoende informatie hebben over hiv of dat ze geen gevaar op besmetting meer lopen. Het leeuwendeel van nieuwe hiv-infecties zijn nog steeds jongeren.

met ouders en familieleden, alcohol- en drugsmisbruik en kindermishandeling zijn belangrijke discussieonderwerpen. Een goede methode om jongeren zelfbewust te maken en ze keuzes te leren maken is door ze met elkaar te laten praten over seksualiteit, gevoelens en ervaringen.

In jongerencentra in de townships begeleiden peer educators activiteiten, zoals spelletjes, groepsdiscussies en schaak-, zang- en dansclubs. De studieruimtes van de jongerencentra worden door jongeren veelvuldig gebruikt om huiswerk te maken en veel jongeren komen er vaak. De peer educators geven ook voorlichting aan jongeren in de klinieken van de townships van Mutare. De peer educators organiseren evenementen en wedstrijden, bezoeken scholen en geven

THPP probeert misverstanden en vooroordelen uit de wereld te helpen en geeft jongeren de mogelijkheid om hun vrije tijd door te brengen in een veilige en stimulerende omgeving en na te denken over de keuzes in hun leven. Doordat jongeren zo hun talenten ontdekken en ontwikkelen vergroten ze hun zelfvertrouwen en zelfrespect. Dit is minstens zo belangrijk als voorlichting!

Interviews peer educators

Susan

Ik ben nu vier maanden peer educator. Ik ben 21 jaar. Het is erg leuk. Ik Hou er erg van. Because of exposure. Ik zie heel veel mensen op heel veel plaatsen. Ik ben een counselor

Teen HIV Prevention Programme

(hulpverlener/adviseur), het is iets prachtigs om te doen. Ik heb al zo'n 50 jongeren begeleid. Ik doe dat met workshops. Zo wordt je trainer en facilitator in het counselen.

We voeren discussies, we darten, we maken muziek en we dansen en we zingen ook. Het leukste vind ik gesprekken en discussies. Er zijn nu vijftig peer educators. Wij werken vanuit de jongerencentra. Een in het township Sakubva, een in township Chikanga en een in township Danganvura, drie in totaal. Ze zijn bijna de hele week open. Iedere peer educator werkt in zijn eigen jeugdcentrum. Ikzelf werk in Chikanga.

Hans

Ik ben nu vier maanden Peer Educator. Peer Education is het overbrengen van informatie op mensen van je eigen leeftijd. We doen dat voor jongeren tussen de 10 en de 24 jaar. Deze jeugd komt naar onze jongerencentra en met hen bespreken

we zaken rond hiv en aids. We doen dat met mensen van dezelfde leeftijd omdat die elkaar beter begrijpen. Dat is iets waar ik zelf sterk in geloof. Het is erg fijn om peer educator te zijn. Ik werk in een heel goed team. Het is heel stimulerend, je leert er veel van. We doen ook mee aan workshops om trainer en counselor te worden. Door over allerlei zaken te discussiëren krijgen we veel ervaringen. Dat is ook goed voor mijn persoonlijke ontwikkeling. Daarnaast ben ik bezig om de gemeenschap te helpen, dat vind ik erg belangrijk. We doen veel leuke dingen in het jongerencentrum: darts, schaken, muziek, dansen, spreken in het openbaar, girls empowerment. Mijn ideaal is een hiv vrije generatie door het doorgeven van informatie aan de gemeenschap.

Dorcus

Ik ben nu bijna een jaar peer educator. In december word ik

Jongeren voor Jongeren tegen HIV

HIV is nog steeds een immens probleem in de wereld, vooral in Afrika en dat geldt ook voor Zimbabwe.

Sinds 2001 ondersteunt de Stichting Stedenband Haarlem-Mutare het project Teen HIV Prevention Programme (THPP). Per jaar bereiken vijftig door de stedenband opgeleide jongeren ruim 30.000 jongeren tussen de 16-25 met voorlichting over aids.

In Zimbabwe is het door de politieke onrust lastig voor grote organisaties om hun werk te doen. Door de kleinschaligheid van de Stedenband en de goede lokale contacten is dit project een groot succes, sinds 2000 is het aantal hiv besmette personen van 30% naar 15% gedaald!

Het is belangrijk dat dit werk wordt voortgezet en u kunt hierbij helpen! U kunt periodiek (maandelijks, per kwartaal, jaarlijks) of eenmalig THPP met een bijdrage ondersteunen. Met elke gift helpt u de mensen in Mutare! Iedere peer educator kost € 330,- per jaar en in totaal is voor dit project jaarlijks € 20.000,- nodig. Daaruit worden vergoedingen, cursussen en activiteiten betaald. Ongeveer de helft van dat bedrag wordt gedekt uit subsidies van o.a. Impulsis. Voor € 165,- per jaar steunt u dus het werk van een peer educator.

Maak eenmalig of structureel uw donatie over op giro **2034743** t.n.v. Stedenband Haarlem-Mutare Postbus 5508 2000 GM Haarlem ovv THPP.

Hartelijk dank namens onze vrienden in Mutare!

Teen HIV Prevention Programme

ik 21. Ik vind peer education belangrijk want het verandert het gedrag van jongeren. Het is ook belangrijk de rollen van jongens en meisjes te veranderen. Dat is belangrijk omdat dit van invloed is op onze eigen toekomst en de doelen in het leven. Ook voor mijzelf. Ik ben via school met het programma in aanraking gekomen. Ik deed mijn A-levels en bij mij op school zat iemand die peer educator was. Ik ben toen voor een gesprek gegaan en kon ook meedoen aan een training.

David

Ik werd in 2001 opgeleid als peer educator. Dat heb ik gedaan totdat ik in 2007 de coördinator werd van het peer educators programma. In de jaren dat ik er aan meewerk zie ik wel veranderingen. Ook bij mijzelf, ik begrijp het leven nu beter. Ik begrijp beter de voordelen van het positief leven, hoe ik mijn eigen gedrag kan veranderen en anderen kan helpen dat ook te doen. Ik heb ook geleerd hoe ik dit kan toepassen in mijn eigen familie. Ook heb ik geleerd anderen te tolereren die een andere visie hebben op het leven. Daarom is het programma erg goed. Het versterkt je zelfbeeld en laat je beter laten functioneren in een groep. Het programma heeft ook duidelijke resultaten. Voor Mutare heeft het peer education programma een grote invloed gehad. In 2007 kregen we de gegevens van het ministerie van gezondheidszorg. Het aantal geïnfecteerden daalde in Zimbabwe van 24% naar 18% en in Mutare daalde dit zelfs naar 15%. Omdat het Teen HIV Prevention Programme ook veel informatie aan jongeren heeft gegeven om met gedragsverandering hiv besmetting te voorkomen, denk ik dat wij hebben bijgedragen aan deze daling van infecties. Ik denk daarom dat het een groot succes is. Ik zie grote gedragsverandering, de jeugd neemt een veel positievere houding aan in hun gedrag. Sommige bezoeken onze jeugdcentra regelmatig en een aantal van hen willen zelf ook graag peer educator worden. Ze zien wat de peer educators doen in de gemeenschap en ze willen daar deel van uitmaken.

Girls Choice

De Rutgers Nisso Groep (vroeger de Rutgers Stichting) heeft een spel ontwikkeld om met groepen meisjes te praten over seksualiteit. Het spel is voor de Nederlandse markt gemaakt en nu vertaald in het Engels. Een van de peer educators heeft, toen hij afgelopen jaar op bezoek was in Nederland, twee exemplaren van het spel meegenomen naar Mutare. In juli gaan twee young professionals, Lara van Kouterik en Annette de Ruiters naar Mutare, zij worden in samenwerking met ICCO voor een half jaar uitgezonden. Zij gaan in Mutare het spel met groepen meisjes spelen die actief zijn in het peer education project en het sportproject. Aan de hand van hun bevindingen wordt het spel aangepast aan de lokale situatie – wetgeving, gewoonten en opvattingen kunnen immers overal weer anders zijn – om daarna door de peer educators zelf te worden uitgevoerd. Een belangrijk element van het spel is dat seksualiteit op een positieve wijze wordt benaderd. Naast gevoel en beleving komen problemen en bedreigingen aan de orde.

Leen van de Polder

Nyasha Manjanda

Ik ben 22 jaar en peer educator. Ik ben enig kind, mijn moeder en vader zijn respectievelijk in 1994 en 1995 gestorven. Hoewel mensen daar toen nog niet erg open over waren, geloof ik dat ze allebei zijn gestorven aan aids. Mijn grootmoeder heeft 13 jaar voor mij gezorgd en ik houd heel veel van haar. Doordat mijn ouders zijn gestorven is mijn leven moeilijk, net als voor de andere wezen die mijn grootmoeder in huis heeft genomen.

We zijn allemaal slachtoffers van de aids pandemie. Het was echt heel moeilijk. Twee maaltijden per dag: soms konden we daar alleen van dromen... Mijn grootmoeder heeft nog steeds geen werk. Ze heeft altijd overal zelf voor moeten zorgen: de huur, voedsel, schoolgeld... Met hulp uit de gemeenschap heeft ze gezorgd dat ik naar school kon. Mijn werk als vrijwilliger voor het THPP zie ik dan ook als een wederdienst aan die gemeenschap.

Toekomstplannen THPP

Een voormalige peer educator is nu aangesteld als coördinator van THPP om de activiteiten van de peer educators te organiseren. De peer educators hebben zelf een bestuur gevormd en maken toekomstplannen. De peer educators leren ideeën, activiteiten, evenementen en projecten te ontwikkelen en dragen ook budgetverantwoordelijkheid.

De stedenband Haarlem-Mutare ondersteunt de peer educators in Mutare op organisatorisch en financieel gebied. De peer educators krijgen een kleine vergoeding voor hun activiteiten. Materiaalkosten en deelname aan manifestaties en jaarmarkten worden vergoed door de stedenband of uit subsidies van andere organisaties zoals Unicef en SOIR.

Weerzien in Mutare

Van half april tot begin mei waren de bestuursleden Els Besse en Arjen Overbeek en coördinator Dik Bol in Mutare. Voor Arjen was het zijn eerste bezoek, Els haar eerste bezoek aan Mutare was in 1991. Mede op basis van dat bezoek zijn Haarlem en Mutare een stedenband begonnen. Een verslag van Dik Bol.

Mijn laatste bezoek aan Mutare was begin 2007. Dit keer gingen we om met al onze partners te praten over de toekomst van de organisatie in Haarlem en Mutare. Wat is de beste manier om de samenwerking vorm te geven in de veranderende Zimbabwaanse samenleving en veranderende omstandigheden in Nederland? Bovendien stopt Cees Meijer, coördinator in Mutare, in oktober stopt met zijn werk.

Uit het diepe dal?

Iedereen die de kranten volgt weet van de problemen die onze vrienden in Zimbabwe hebben meegemaakt. Mugabe die na de verkiezingen van maart 2008 zijn nederlaag niet toegaf, de daarop volgende repressie, de inflatie, de stagnatie van de economie, het wegvallen van vrijwel alle overheidsdiensten zoals onderwijs, gezondheidszorg, vuilnisophaal en drinkwater. Dit had een cholera-epidemie tot gevolg waarbij duizenden doden zijn gevallen.

Begin dit jaar leek de bodem bereikt. Mugabe gaf toe aan de druk van buitenaf – of was het geld op? – en ging regeren met de oppositie. De Zimdollar was waardeloos geworden en het werd niet langer verboden om met buitenlandse valuta te betalen. De US dollar en de Zuid-Afrikaanse rand werden betaalmiddel. De Zimdollar verdween uit het straatbeeld en de schappen in de winkels liggen inmiddels weer vol.

Nieuwe hoop

In de drie weken dat ik er was heb ik met veel mensen gesproken. Van de bewoners van de wijk Hobhouse, kunstenaars, onderwijzers, tot de witte MDC burgemeester van Mutare en de zwarte Zanu-pf gemeentesecretaris. Iedereen die ik sprak hoopt dat december 2008 het dieptepunt was en dat ze daar nu langzaam opkrabbelen. Een heel andere sfeer, dan tijdens mijn vorige bezoek, twee jaar geleden.

We waren op werkbezoek om met onze partners, het gemeentebestuur en onze eigen mensen te praten over de ontwikkelingen in de komende jaren.

Huisvestingsproject

Op vrijdag 1 mei bezochten we het huisvestingsproject in de township Hobhouse. In het buurtcentrum werden we ontvangen door de 12 leden van de bewonerscommissie van het project. Zij vertelden vol vuur over de vorderingen in de bouw, het intensieve gebruik van het buurtcentrum en dat ze de eigen buurt schoon houden. De contacten met de rest van de mensen in de township zijn goed en samen met de andere

bewoners willen ze een wijkraad voor Hobhouse oprichten. Trots leidden ze ons rond. Drie jaar geleden liep ik hier ook en zag ik vooral funderingen. Inmiddels zijn veel woningen klaar en zijn anderen bezig om het dak te plaatsten. Ondanks de torenhoge inflatie was het ze gelukt verder te bouwen.

Later bezochten we samen met de bewonerscommissie en het bestuur van de Haarlem-Mutare Housing Foundation Trust de wijk Chikanga waar een stuk goede bouwgrond werd aangeboden waar ongeveer 76 bouwkavels kunnen worden gerealiseerd.

Chikanga Sportcomplex

In dezelfde wijk ligt het Chikanga Sportcomplex. Een aantal jaren geleden zag het voetbalveld er treurig uit met een plas water en een rietkraag in het veld. Met veel energie werkte een grote groep werkers onder leiding van ingenieur Jeroen van der Kuip in 2007 aan een nieuw drainagesysteem. Op het veld werd nu druk gevoetbald en ook de rest van het complex werd druk gebruikt.

De Mutare Haarlem Sportleaders hadden de kleedruimten omgetoverd tot een fitnesscentrum waar, in afwachting van fitnessapparatuur uit Nederland, alvast fanatiek aan krachttraining werd gedaan. Buiten werd op trampolines halsbrekende toeren uitgehaald.

Plannen voor de komende jaren

Zimbabwe is door het Mugabe-regime diep gecorrumpeerd. Gelukkig zijn de projecten van de stedenband daarvan verschoond gebleven. De stedenband werkt op basis van wederkerigheid. De inbreng vanuit Mutare is daarom heel belangrijk. Daarvoor is een goede organisatie in Mutare noodzakelijk. We doen de projecten met veel partners en bespreken de uitvoering ervan met zoveel mogelijk betrokkenen. De overkoepelende partner is Local Action 21.

Inmiddels hebben we voor onze projecten vijf lokale betaalde medewerkers. Zij nemen ook het werk over van Cees Meijer die dit najaar stopt. Tijdens ons werkbezoek hebben we in Mutare met onze partners gewerkt aan plannen voor de komende jaren op basis van de methode Planning, Monitoring en Evaluatie, een methode die veel door ontwikkelingsorganisaties wordt gebruikt. Dit zorgt dat onze partners in Mutare beter hun vragen kunnen formuleren en het verloop van activiteiten kunnen managen en zelfstandig subsidies kunnen verwerven.

Zimbabwe kruipt langzaam uit het dal. Het werk van de stedenband blijft belangrijk voor Mutare.

Dik Bol

Een uitgebreid verslag kunt u vinden op onze website.

Wederkerigheid in Ontwikkelingssamenwerking

Zaterdag 25 april werd in Den Haag de Afrikadag van de Evert Vermeerstichting gehouden.

Het COS Noord-Holland, Impulsis en de Stedenband Haarlem-Mutare organiseerden een workshop onder de titel:

De kracht van Ontmoeting – Nut en Noodzaak van Wederkerigheid binnen Internationale Samenwerking

Een erg lange titel, hetgeen echter een 40-tal deelnemers niet belette zich in te schrijven voor de workshop en een levendige discussie aan te gaan.

Een forum werd gevormd door Cees Versteeg, CIOS docent, stedenbandvrijwilliger en een van de oprichters van het sportproject in Mutare, Thijs de la Court, wethouder van Lochem, Lochem ontwikkelt een stedenband met Mutare i.s.m. Haarlem en Gerhard Schuil van Impulsis, een samenwerking van Edukans, ICCO en Kerk in Actie.

Het forum was goed in balans. Cees Versteeg is een bevlogen en praktisch sportmens die met veel inzet heeft gewerkt aan het sportproject in Mutare. Thijs de la Court kent als oud-directeur van het COS Noord-Holland de wereld van ontwikkelingssamenwerking en is een gedreven strijder voor erkenning van 'de ander' als gelijke. Gerhard Schuil werkt namens Impulsis met het particulier initiatief en kent als geen ander de goede kanten maar ook de problemen van die initiatieven, de goede bedoelingen en het ongeduld dat leidt tot een ongelijke relatie.

Het idee van de workshop was tot stand gekomen uit onvrede over de vaak nogal tendencieuze discussies over *ontwikkelingssamenwerking*. Deze wordt door de politiek en media voor het gemak vaak gereduceerd tot *ontwikkelingshulp*. In deze discussies spelen de bewoners van de ontvangende landen zelden een rol, corrupte ambtenaren en regeringen, milities en andere misstanden bepalen het beeld.

Voor zover het de hulp betreft, is Thijs de la Court het eens met afschaffing, reden waarom hij geen probleem had toen het potje voor ondersteuning van projecten sneuvelde tijdens de collegeonderhandelingen in Lochem in 2006. De relatie mag niet gebaseerd zijn op hulp. Voor hem moet het gaan om de fundamentele van het beleid, toekomstvisie en activiteiten. Om klimaat, milieubeleid, mantelzorg en vrijwilligersbeleid om een paar zaken te noemen. Hij wil daarom onderzoek stimuleren waarbij mensen uit het zuiden naar de inrichting van onze samenleving kijken. Om met die resultaten aan de slag te kunnen gaan in onze samenleving. Omgekeerd kunnen we dan op gelijke voet een open discussie voeren over wat wij in het zuiden aantreffen.

In het publiek was er enige aarzeling te bespeuren. Projecten zijn belangrijk en je wilt een concreet resultaat, niet alleen abstract onderzoek. Een tweede opmerking was dat de relatie altijd ongelijk blijft, het noorden levert immers het geld! Daar ligt volgens Gerhard Schuil een grote valkuil. Niet alleen voor het kleine particulier initiatief, maar ook voor grote organisaties. Het geld en de verantwoording van de uitgaven bepalen te vaak de agenda en het tempo. Dat creëert, hoe goed bedoeld projecten ook zijn, afstand en ongelijkheid. Het is daarom vooral belangrijk om geduld te hebben en met mensen in gesprek te gaan. Niet alleen over het project dat je samen wilt doen, of in eerste instantie zelfs helemaal niet over het project, maar over het leven, de ervaringen en ideeën van je partner. Echt luisteren naar de ander en naar wat die ander drijft. Op deze wijze kan je er achter komen wat mensen echt willen en belangrijk vinden. Het maakt de kans dat een project succesvol is veel groter. Geld zou daarom nooit het bepalende motief moeten zijn in je activiteiten. Blijft het probleem dat de 'verantwoordingscultuur', de te ver is doorgesloten en een belemmering vormt voor samenwerking. Subsidiegevers en overheden stellen eisen aan projecten die in de praktijk niet of slecht uitvoerbaar zijn.

Voor velen in het zuiden lonkt Europa, stelt een deelnemer die in Ghana woont. Jongeren reizen vaak illegaal en met gevaar voor eigen leven naar Europa. Het is de vraag of uitwisselingen – zoals Xplore – en wat jongeren te zien krijgen in het rijke Europa ze niet aanmoedigt het eigen land te verlaten.

De praktijk wijst echter anders uit. De uitwisselingen en samenwerking, zoals met de sporters uit Mutare, hebben er nog nooit toe geleid dat een van de bezoekers niet terug ging naar Zimbabwe. Er is bovendien een ander effect. Cees Versteeg vertelt, dat tijdens een bezoek aan Nederland een van de sportleiders uit Mutare na een paar weken verblijf het volgende constateerde: 'Nederlanders worden geleefd door hun agenda en van 's ochtends tot 's avonds zijn ze bezig met zaken die zij 'moeten' doen'. Dat zette voor hem het leven in Europa in een heel ander licht en het was daarmee een stuk minder aantrekkelijk geworden. Het is een geluid dat niet alleen staat.

De sportleiders in Mutare hebben, ondanks de moeilijke tijden in Zimbabwe, veel bereikt en vooral ook veel geleerd. Dat geeft ze zelfbewustzijn. Tijdens hun bezoek aan Haarlem en het CIOS kwam dat ook duidelijk tot uiting. Ze zagen het wantrouwen onder de leerlingen, 'het kijken naar de Afrikaantjes', zoals Moreen Magadu, een sportleider, het noemde. Pas toen bij basketbaltraining duidelijk werd dat de CIOS'ers ook van hen wat konden leren ontstond een open contact en wederzijds respect. Dat wederzijds respect is

vervolg op pagina 13

Afrikaanse beeldentuin Spaarhoog

De stedenband Haarlem-Mutare werkt intensief samen met kunstenaars organisaties in Mutare. Een daarvan is de Manicaland Visual Arts Association. In samenwerking met buurtorganisaties, de gemeente Haarlem en de woningcorporatie Elan Wonen is een beeldentuin gerealiseerd in een Haarlemse wijk. De beelden zijn gemaakt door beeldhouwers van de associatie. Bij de beelden in de wijk zijn twee educatieve speurtochten uitgezet voor kinderen met steun van de NCDO.

In het voorjaar van 2007 zijn 40 beelden geplaatst in de Damast- en Spaarhoogstraat. De beelden werden gemaakt door 18 beeldhouwers uit Mutare. Aan het project werkten mee: woningcorporatie Elan Wonen, de gemeente Haarlem, wijkcommissie Scheepmakersdijk, de bewonerscommissie Damaststraat/Spaarhoogstraat en de stedenband.

De oude woningen in de Spaarhoog- en Damaststraat werden in 2001 gesloopt. Met grote inbreng van de bewoners werd een nieuwe wijk gebouwd. Op initiatief van bewoners en de stedenband werd een plan ontwikkeld voor kunst in de wijk gemaakt door Mutarese kunstenaars. Er werd voor het thema 'dieren' gekozen. Dieren spelen in de Zimbabwaanse traditie een belangrijke rol, waarbij iedere groep mensen of uitgebreide familie een dier als totem heeft. De eigenschappen van het dier gaan over op de groep of familie. De totem beschermt de mensen maar de mensen dragen ook de verantwoordelijkheid om het dier te beschermen en is een verbinding met de natuurlijke omgeving waarin de mensen leven. Dieren zijn ook nu nog een belangrijk onderwerp in de Zimbabwaanse beeldende kunst.

Mutare en Haarlem delen de gierzwaluw, die heen en weer

Een van de beelden wordt gemaakt in Mutare

vliegt met het wisselen van de seizoenen. In de Damaststraat broedt de gierzwaluw.

Totstandkoming beeldentuin

Begin 2006 waren twee Mutarese beeldhouwers Clifford Guwu en Nicodimus Mlambo in Haarlem om samen met kunstenaar Marjolijn Boterenbrood de wijk te bekijken, plannen te ontwikkelen en de plannen voor te leggen aan de bewoners van de wijk.

De beeldentuin bestaat inmiddels twee jaar en zowel de bewoners als de woningcorporatie zijn zeer trots op het project. De beeldentuin is een geslaagd voorbeeld van de wijze waarop ontwikkelingssamenwerking, cultuur en actieve deelname van bewoners kan leiden tot een versterking van de

vervolg op pagina 14

Wederkerigheid in Ontwikkelingssamenwerking

vervolg van pagina 12

fundamenteel voor samenwerking. Het noorden zich vaak te weinig bewust is van de uitwerking van zijn acties en dat is een groot probleem. Het is vaak beter om minder te doen en daarmee ruimte te bieden aan anderen. Twee milieudeskundigen uit Mutare voerden afgelopen najaar een discussie met een boer die een intensieve veehouderij heeft in Lochem. Zijn overproductie wordt gratis geleverd aan Friesland Foods die dat dan tot b.v. melkpoeder verwerkt. De overproductie van melkpoeder wordt echter gedumpt op de Afrikaanse markt en daarmee worden Afrikaanse boeren uit de markt gedrukt en worden Afrikanen afhankelijk van Europese producten. De boer moest uiteindelijk toegeven dat dit geen goede gang van zaken is. Het geld dat wordt geschonken via ontwikkelingssamenwerking weegt niet op tegen de schade die op deze wijze wordt aangericht. Deze confrontatie met de

gevolgen van het eigen beleid komt hard aan en geeft aan dat er in het noorden veel moet veranderen.

Het beeld dat Afrika achter loopt, is bovendien onjuist. Het betalen met de mobiele telefoon is in een groot aantal Afrikaanse landen inmiddels wijd verbreid. In Europa wordt dat nu mondjesmaat ingevoerd. Bovenal moeten we af van het paternalistische idee dat wij, het noorden het altijd beter weten en het is essentieel dat we een open oog hebben voor wat Afrika ons te bieden heeft. Op de Afrikadag kwamen we er nog niet uit hoe je wederkerigheid moet noemen om het een toepasselijke plaats in deze tijd te geven. Wij hopen daarom op suggesties van onze lezers.

Leen van de Polder

EDUCATIEVE SPEURTOCHT

vervolg van pagina 13

woonomgeving en bijdraagt aan het vergroten van de sociale samenhang in de buurt.

Educatief plan rond de beeldentuin

De beeldentuin is opgenomen in een van de wandelroutes van het Gilde Haarlem. In samenwerking met de wijkraad Scheepmakersdijk e.o. heeft de stedenband twee speurtochten ontwikkeld. In de speurtochten staan vragen over de beelden en welke rol zij spelen in de belevingswereld van de mensen in Zimbabwe.

Tijdens de nationale straatspeeldag op woensdag 10 juni j.l. werd de speurtocht gebruikt door leerlingen van een aantal basisscholen. De wijkraad Scheepmakersdijk, Speeltuin de Glasblazers, de bewoners, Elan Wonen en de stedenband organiseerden een spetterende activiteitenmiddag in de buurt. De kinderen van de omliggende basisscholen waren daarvoor uitgenodigd.

Voor wie is de speurtocht?

De speurtochten zijn respectievelijk voor kinderen van 4-8 en 8-14 jaar en bestaan uit een deel vragen en een deel antwoorden. De kinderen komen samen hun ouders komen via de speurtocht spelenderwijs in aanraking met kunst uit Afrika en daarmee met de belevingswereld van Afrikanen. Afrika wordt benaderd vanuit haar kracht en haar beeldtaal.

De speurtochten worden aangeboden via de Haarlemse basisscholen, de VVV Haarlem, de wijkraad Scheepmakersdijk e.o en Molen de Adriaan. Daarnaast

Afrikaanse beeldentuin Spaarhoog

De gierzwaluw vliegt met de seizoenen tussen zuidelijk Afrika en Europa. In de Damaststraat zijn broedplaatsen.

wordt de speurtocht opgenomen in ons lespakket voor het basisonderwijs 'Een reis naar Mutare'. De speurtochten/straatspeeldag zijn mogelijk gemaakt met subsidies van de NCDO, gemeente Haarlem en Woningstichting Elan Wonen. U kunt de speurtocht ook vinden op de website van de stedenband.

Dik Bol

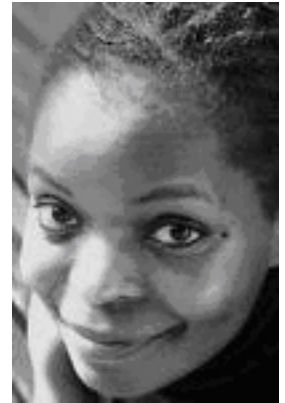
Schoolkinderen bij een van de beelden in de Damaststraat (links)

Omslag van de speurtocht (onder)

De Danskampioen

Petina Gappah

De Danskampioen is het debuut van de Zimbabwaanse schrijfster Petina Gappah en is vertaald uit het Engels: *An Elegy for Easterly*. Het boek is een verhalenbundel en in de Nederlandse vertaling is voor een andere titel gekozen; het werk bevat dertien korte verhalen, waaronder de Nederlandse en de Engelse titel.

De Danskampioen is een verhalenbundel met pit. Gappah vertelt met rauwe schrijvende humor hoe de werkelijkheid van hedendaags Zimbabwe is. Politiek en persoonlijke verhalen zijn nauw met elkaar verweven. De verhalen hebben bijna allemaal een achtergrond in hedendaags Zimbabwe en spelen op een na ook in Zimbabwe af. De hyperinflatie, het koloniale verleden, de vrijheidsstrijd, de hedendaagse corruptie, de positie van de Zimbabwaanse vrouw en de ontrouw van echtgenoten en niet te vergeten hiv/aids vormen het decor voor de verhalen.

De verhalen verwijzen soms uitdrukkelijk naar de machthebbers, zoals in het prachtige eerste *Als de 'Last Post' klinkt*. Een weduwe staat op de erebegraafplaats naast President Mugabe en Gideon Gono, president van de Centrale Bank van Zimbabwe en andere bobo's. De begrafenis van haar man, gestorven aan 'de lange ziekte' is een pompeuze en hypocriete bedoening. Ze is in gedachten verzonken over het verleden met haar overspelige man, van wie ze eigenlijk niet meer hield, over de corruptie en misdadigheden in de Zimbabwaanse maatschappij. Hoewel een begrafenis vaak een trieste aangelegenheid is en ook de relatie van de weduwe (de ikfiguur) met de machthebbers niet bepaald rooskleurig is, is het verhaal doorspekt met cynische humor. De clou van het verhaal is ronduit hilarisch, en die wil ik hier zeker niet verklappen.

Het perspectief van de personages in de verhalen is zeer uiteenlopend. Gappah schrijft dan ook over zeer diverse mensen, over arme sloebers en rijke stinkerds en alles wat daar tussen zit. De verhalen zijn niet allemaal politiek geladen, hoewel de maatschappelijke situatie wel overal voelbaar blijft. Het zijn vooral algemene onderwerpen, zoals een familiebegrafenis, de stress van het volwassen worden, ongewenste kinderloosheid, die met een Zimbabwaanse saus een geheel eigen dimensie krijgen. Het mooie van de verhalen is dat ze vaak een open einde hebben. De personages worstelen met het leven, wat bepaald wordt door omstandigheden en andere mensen, vooral familieleden. Die worsteling gaat ook door nadat een verhaal beëindigd is, zodat je je als lezer erg betrokken voelt en probeert te bedenken hoe het verder gaat. Je voelt de hopeloze machteloosheid, die houdt niet op. Behalve misschien bij het titelverhaal, *De Danskampioen*, waarbij de hoofdpersonage sterft tijdens zijn apotheose.

De meeste verhalen zijn in de ikvorm geschreven, maar ook worden de derde en zelfs de tweede persoonsvorm gebruikt. *In het centrum van de Gouden Driehoek* is een verhaal waar die tweede persoonsvorm gebruikt wordt en dat heeft een aparte werking, omdat je je als lezer enigszins persoonlijk aangesproken voelt. De verteller richt zich tot een zeer rijke dame, die zich verveelt, alles heeft, maar wel door haar man bedrogen wordt. Het verhaal zet je aan het denken over onze westerse consumptiedriften.

In het verhaal *De minnelijke schikking*, over een vastgeroest huwelijk, wisselt het perspectief van de man naar de vrouw, waardoor de lezer een completer beeld van hun relatie krijgt. Dit is tevens een universeel verhaal, waarin de diepe liefde tussen echtelieden stand houdt in tijden van nood, terwijl ze verwatert onder alledaagse omstandigheden. Ook in Zimbabwe.

Onze man in Genève wint een miljoen Euro is een triest en hilarisch verhaal over de situatie van een Zimbabwaanse diplomaat in Genève. Vergeleken met de gemiddelde Zimbabwaan verdient hij een vermogen, maar in vergelijking met andere diplomaten krijgt hij een schijntje. Hij moet veel geld betalen voor zijn appartement en de studies van zijn kinderen. Het lijkt daarom niet verwonderlijk dat hij in een loterij-scam trapt, al zijn geld kwijt raakt en er nog een fikse schuld bij krijgt.

Dit is slechts een kleine greep uit deze zeer aan te raden verhalenbundel.

Petina Gappah is een veelbelovende Zimbabwaanse schrijfster en haar debuut, *De Danskampioen* (*An Elegy for Easterly*) is al in acht landen uitgegeven. Gappah woont in Genève waar ze werkt als jurist bij een internationale organisatie. Haar eerste roman *The Book of Memory* wordt binnenkort gepubliceerd en is hopelijk net zo sprankelend als dit debuut.

Isobel Buiten

Huisvestingsproject Hobhouse

Activiteiten van de stedenband worden mede mogelijk gemaakt door bijdragen van:

Wilt u onze projecten ook steunen met een eenmalige of structurele donatie?
Maak dan uw donatie over op giro:
ING **3823435** t.n.v. Stedenband Haarlem-Mutare Postbus 5508 2000 GM Haarlem
Hartelijk dank namens onze vrienden in Mutare!

U kunt op de hoogte blijven van onze activiteiten met een gratis abonnement op de Stedenbandkrant.
Vul de coupon in en stuur hem op naar:
Stedenband Haarlem-Mutare Postbus 5508 2000 GM Haarlem u ontvangt de krant dan vier keer per jaar.

Ja ik word abonnee van de Stedenbandkrant.

Naam:

Adres:

Postcode:.....

Plaats: